

הע"ז (תל אביב) 15885-04-19 - מדינת ישראל נ' בוריס וינר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 15885-04-19
24 נובמבר 2024

לפני :

כב' השופטת, סגנית הנשיאה אסנת רובוביץ - ברכש

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י ב"כ

לממשלה מטעם משרד הפנים רשות האוכלוסין וההגירה (עובדים זרים)

נגד

הנאשמים: 1. בוריס וינר

ע"י ב"כ עו"ד מיטל אור שלם

2. נווה שבא בע"מ

3. יפתח שדמי

ע"י ב"כ עו"ד אור לוי

החלטה

לפניי בקשת הנאשמים 2 ו-3 להימנע מהרשעתם בעבירות נשוא כתב האישום.

רקע לבקשה

1. ביום 7.4.2019 הגישה המאשימה כתב אישום כנגד הנאשמים. כנגד הנאשמת 2, כתב האישום עסק בגין עבירה של העסקה בפועל שלא כדין - עבירה על סעיף 4 ו-2 (א)(2) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 וכנגד הנאשם 3 - הפרת אחריות נושא משרה - עבירה על ס' 5, 4 ו-2 (א)(2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991.
2. לאחר שמיעת כלל העדים, ביום 15.5.24 ניתנה הכרעת דין כנגד הנאשמות. במסגרת הכרעת דין זו הרשיע בית הדין את הנאשמים בעבירות נשוא כתב האישום.
3. התיק נקבע לדין לטיעונים לעונש. בכל הנוגע לנאשמת 1 התקיים דיון ביום 9.10.24 בו נשמעו טיעונים לעונש מטעם הנאשמת 1 וגזר הדין בעניינה ינתן בנפרד.
4. כמו כן ביום 6.11.24 התקיים דיון נוסף בו נדונה בקשת הנאשמים 2-3 להימנע מהרשעה וכן נשמעו טיעונים לעונש בנוגע לנאשמים אלו.

טיעוני הנאשמים:

5. מדובר במקרה חריג, בהם נסיבות המעשה, העושה והאינטרס הציבורי, מצדיקים את ביטול ההרשעה.

6. הוכח כי האירוע בגינו הורשעו הנאשמים היה תקלה חריגה ובודדת ולא נטען על ידי המאשימה ובוודאי לא הוכח כי היו הפרות נוספות של הדין לגבי העובדות נשוא כתב האישום על ידי הנאשמים 2-3.

7. הנאשמת 2 (להלן: **הנאשמת 2 או החברה**) פעילה משנת 1995 ואין לחובתה כל הרשעה ואף לא הוטלו עליה עיצומים כספים או התראות מינהליות, זאת למרות שהיא מעסיקה עובדים רבים.

8. העובדות נשוא כתב האישום הועסקו באמצעות קבלן כח אדם והחובה הראשונה במעלה היתה של קבלן כוח האדם לבדוק את האשרות שבנדון. מנגד הנאשמת בדרך כלל מעסיקה באופן ישיר את עובדיה. עוד נטען כי חומרת העבירה ביחד לעבירות דומות על חוק עובדים זרים הינה נמוכה ושולית. במקרה דנן שולם לעובדות נשוא כתב האישום שכר מינימום והן בוטחו בביטוח רפואי והונפקו להם תלושי שכר ומשכך לא נפגעו תנאי העסקת עובדות אלו. בכל הנוגע לאינטרס הציבורי, הרי שנוכח מצוקת כוח האדם בענף הסיעוד והמחסור הכרוני בידיים עובדות, לרבות בתקופת כתב האישום, מובן כי העסקתן של העובדות הזרות לא היתה על חשבון העסקת עובדים ישראלים.

9. העובדות נשוא כתב האישום החזיקו בהיתר למתן שירותי סיעוד למטופל בביתו ובפועל עסקו במתן שירותי סיעוד למטופלים סיעודיים במוסד סיעודי, משכך העסקתן הגשימה את תכלית העסקתן בסיעוד ובסיוע למאושפזים סיעודיים ישראלים. משכך בפועל אין פגיעה באינטרס הציבורי בנוגע לעבירה שבנדון. מכאן שאופי העבירות, תוצאותיהן ונסיבותיהן, קל באופן חריג אף לעבירות הנוגעות להעסקת עובדים זרים, כאשר שתי תכליות החוק: הבטחת תנאי העסקת העובדות הזרות והאינטרס הציבורי לא נפגעו.

10. יש להימנע מהרשעת החברה גם על רקע החלטתה הצפויה של רשות האוכלוסין וההגירה, לשלול ממנה את ההיתרים בהם היא מחזיקה לסייעוד מוסדי. כיום החברה אוחזת בהיתרים להעסקתם של 101 עובדים נפאלים במסגרת הסכמים בילטרליים עם נפאל, אשר הינם בתוקף עד 2-3/2025. בהתאם לסעיף טו (א)(2)(1) לחוק עובדים זרים קובע, כי הממונה רשאי, בכפוף לזכות הטיעון, לבטל היתר שניתן למעסיק, לסרב לבקשת המעסיק לאשר העסקתם של עובדים זרים למשך תקופה או לקבוע תנאים וסייגים בהיתר, וזאת ככל שמצא כי המעסיק הורשע בעבירה חמורה או שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור.

11. ביום 29.9.24 התקבלה במשרדי החברה הודעת רשות האוכלוסין וההגירה, לפיה

התקבלה אצלם הודעה בדבר פסק הדין וההרשעה ובהתאמה החברה זומנה לשימוע חדש. בהתאמה, גם הודע לנאשמים, בחודש 11/24, כי עד שלא תינתן החלטה בנושא על ידי הרשות בהמשך לשימוע, לא יוכלו לחדש את ההיתרים הקיימים לעובדים הזרים, אשר תוקפם פג בחודש פבואר-מרץ 2025. ככל שבית הדין לא ייעתה לבקשת הנאשמים לביטול ההרשעות, הרי שתהא לכך השלכה על החלטת רשות האוכלוסין בענין שלילת ההיתרים. עוד צוין במכתב ההזמנה לשימוע הראשון כי העבירה חמורה דיה על מנת להצדיק את שלילתם של ההיתרים. מכאם שהסיכויים לשלילת ההיתרים אם תורשע הנאשמת 2 והנאשם 3 נושא המשרה, הינם ממשים והסתברותם גבוהה. שלילת ההיתרים של הנאשמת 2, תפגע בראש ובראשונה באופן אנוש ובלתי הפיך בטיפול הסיעודי הניתן למטופלים של החברה ומדובר ב- 800 קשישים שמאושפזים במצב רפואי מורכב, אשר מאושפזים במחלקות סיעודיות, מחלקות של סיעוד מורכב, שיקום גריאטרי ותשושי נפש, כאשר 40% מכוח העבודה של המטופלים הסיעודיים הינם עובדים זרים נפאלים אשר ניתן לחברה היתר להעסקתם במסגרת ההסכמים הביטראלים. המשמעות של שלילת ההיתרים תהא סגירת שבע עד שמונה מחלקות, שהם שליש מתוך המחלקות הפתוחות בהווה ומדובר בסיום אשפוז של 240 מטופלים. סגירת המחלקות משמעותן העיקרית היא פגיעה באינטרס הציבור- קרי פגיעה במטופלי המאושפזים במוסדות נווה שבא, הנמנים על השכבות החלשות בחברה, הזכאיות בהתאם למימון של משרד הבריאות וקופות החולים באשפוז, המתגוררות בישובי הפרפריה בישראל וסגירת המחלקות תביא למצוקה קשה ולמעשה תשלח אותם ואת משפחותיהם ללא פתרון אשפוזי. מנגד אין באפשרות הנאשמת 2 להעסיק עובדים ישראלים כמטופלים סיעודיים כי עובדים אלו אינם מסכימים לעסוק בסוג עבודה זה. משמעות שלילת היתר העסקה הינה פגיעה ממשית וקיצונית ביכולת הנאשמת 2 להעניק שירות להיקף אדיר של מטופלים, באופן החורג מפגיעה גרידא במהלך העבודה התקין ויהווה פגיעה אנושה באינטרס הציבורי, בקהל המאושפזים ומשפחותיהם שיוותרו ללא פתרון אשפוזי.

12. מעבר לאמור, אי קבלת הבקשה יפגע ביכולת החברה לגשת למכרזים ציבוריים. הוכח כי 90% מהיקף פעילות הנאשמת 1 הינה טיפול סיעודי בתשושי נפש ובהתאמה היא בהתאם למכרזי משרד הבריאות. מכרז משרד הבריאות- מכרז פומבי כלל ארצי 61/2024 לרכישת שירותי אשפוז גריאטרי עבור משרד הבריאות, אשר המועד האחרון להגשת הצעות בגינו הוא 15.12.24 קובע תחת הכותרת " תנאי סף מינהלים": היעדר הרשעות: המציע ו"בעל זיקה" אליו... לא הורשעו ביותר משתי עבירות לפי חוק עובדים זרים... אולם בעמ' 12 למכרז נרשם תחת כותרת תנאי סף מינהלים תנאי: " המציע אינו בעל הרשעות בעבירות לפי חוק עובדים זרים... ולפי חוק שכר מינימום... ". אף נוסח התצהיר המצורף מלמד כי על המציע ובעל זיקה אליו מצהירים כי לא הורשעו בעבירה שנעברה אחרי יום 31.10.2002, לפי חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים)... ולפי חוק שכר מינימום... ואם הורשעו ביותר משתי עבירות- חלפו שלוש שנים לפחות ממועד ההרשעה האחרונה. משכך קיים סיכון, לפגיעה ביכולת החברה לגשת למכרזים ציבוריים

ובהתאם ליכולתם להעניק את הטיפול לחולים סיעודיים ותשושי נפש בהתאם למכרז משרד הבריאות.

13. הנאשמים הפיקו לקחים ופועלים ביתר שאת על מנת לוודא, כי העסקת עובדים זרים תעשה כדין וזאת באמצעות הפצת נהלים מעודכנים, מעקב אחר הנחיית רשות האוכלוסין, פניות לרשות האוכלוסין בהם מתעורר ספק.

14. בכל הנוגע להימנעות מהרשעת הנאשם 3 (להלן: **הנאשם 3 או מר שדמי**), הרי שמתקיימות בנאשם 3 נסיבות אישיות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות הימנעות מהרשעה. מדובר בתקלה חד פעמית. העבירה בוצעה בבית בלוד, אותו מנהלת גב' שרונה ארליך ולא הנאשם. בפועל העסקת העובדות נשוא כתב האישום לא פגעה באינטרסים הציבוריים העומדים בבסיס חוק עובדים זרים. מעבר לאמור יש להתייחס לנסיבות האישיות של מר שדמי. תרומתו לביטחון ישראל היתה חיונית וחריגה. מר שדמי שימש כטייס חיל האוויר, שירת בצבא קבע במשך 23 שנים ולאחר מכן בשירות מילואים במהלך 13 שנים נוספות. הוא השתתף בקרבות אוויר ובמבצעי חיל האוויר להם חשיבות מכרעת לביטחון המדינה ולבטחון כולנו, חירף את נפשו לטובת כולנו במסגרת מאות ואלפי פעמים של גיחות וטיסות. נשבה על ידי האויב, נחקר בשבי על ידי הצבא הסורי ומייד עם שיחרורו חזר לשירותו הצבאי המלא כטייס וסגן כמפקד טייסת והמשיך להתקדם בתפקידיו בחיל. גם לאחר שיחרורו מהצבא והמעבר לאזרחות המשיך לתרום לחברה הישראלית, הקים 4 מוסדות סיעוד גריאטריים בפרפרייה המעניקים שירות לאוכלוסיות רשות יום, אשר ידם אינם משגת לשירותי אשפוז פרטיים.

15. מעבר לאמור, מדובר באדם מבוגר, בן 76 שנים, שעובד לטובת מפעל חייו אותו הקים במו ידיו ונוכח מסירתו לדיירים הקשישים ולעובדים המסורים.

16. יש ליתן את הדעת גם לנסיבותיו האישיות של הנאשם 3 ולהשלכות ההרשעה על מצבו הנפשי. כפי שהעידה ד"ר קרת, המומחית בתחום הפסיכיאטריה, הוא סובל מזה שנים מאפיזודות דכאוניות ובהתאם מטופל תרופתית. בהתאמה מציינת ד"ר קרת, בחוות דעתה כי הרשעתו של יפתח בהליך דנן, בסבירות גבוהה תחריף את מצבו ותביא אותו לאפיזודה דכאונית נוספת אשר יהיה מורכב לטפל בה תרופתית ולאזנו.

17. מר שדמי בעדותו במסגרת הדיון האחרון, לקח אחריות על הכשל בפיקוח והבהיר כי כיום הפיקוח על נושאי העובדים הזרים הוא הדוק יותר, גם מצידו. האירועים נשוא כתב האישום ארעו בשנת 2018 ועברו מאז כ-6 שנים ומאותו מועד חל שינוי משמעותי באופן התנהלות המוסד תחת ניהולו. בנוסף הרשעתו כנושא משרה ומנכ"ל בחברה, עשויה לשמש כנימוק נוסף לשלילת ההיתרים של החברה להעסקת העובדים הזרים הנפאלים, כך שעשויה להיות בהרשעתו כנושא משרה בגין הפרת חובת הפיקוח, משום נימוק לחומרא, בבואה של הרשות לשקול האם לשלול את ההיתרים אשר

ניתנו לחברה להעסיק את העובדים הנפאלים.

טענות המאשימה

18. מנגד לטענת המאשימה לא מתקיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות סטייה מן הכלל בדבר הרשעה ולכן אין להימנע מהרשעת הנאשמים. ההרשעה לא תסב פגיעה חמורה בשיקום הנאשם 3 והוא אינו עונה על המבחנים שנקבעו בפסיקה המנחה. עם כל האמפתיה והערכה לפועלו של הנאשם 3 בתקופת שירותו הצבאי ולאחריה, הרי שהטיעונים שהציג, לרבות מכתבי ההמלצה שהגיש אינם מתייחסים בסופו של יום לסיכויי שיקומו. מעבר לאמור חוות הדעת של העדה ד"ר נועה קרת, אינה אוביקטיבית נוכח היכרותה רבת השנים שיש לה עם הנאשם 3. ועדותה הינה עדות בעלת אינטרס לתוצאות ההליך וזאת מעבר לעובדה שחוות דעתה נוסחה שלא בהתאם לתוספת א' לפקודת הראיות. מעבר לאמור, הנאשם 3 הינו אדם המצוי ברווחה כלכלית והקים רשת בתי אבות מצליחה. הנאשם 3 הינו מנהל כללי של הרשת אך העביר את סמכויות הניהול בחלק מבתי האבות לידי אחרים כעולה מניהול ההוכחות. לכן, ניתן לקבוע פוזיטיבית, שהנאשם 3 אינו בהליך שיקום כלשהו, אלא בצמיחה מתמדת ובהאצלת הסמכויות לאחרים. הנאשם 3 לא הוכיח נזק מוחשי וקונקרטי היה והרשעתו תמשיך לעמוד בעינה. נימוקיו אינם מצביעים על נזק עתידי ספציפי. לא עלה בידי הנאשם להוכיח נזק קונקרטי בתחום עיסוקו המצדיק סטייה מהכלל, משכך יש לדחות את בקשתו לביטול הרשעה.

19. בכל הנוגע לנאשמת 2, הרי שבכל הנוגע לחשש לביטול היתר, הרי ששיקולים אלו יש להשאיר לגוף האמון עליהם, אשר זו מומחיותו לקבוע ולהחליט מתי יש לשלול היתר ומתי יש להאריכו. הכלים העומדים בפני הערכאה האמונה על כך, אינם קשורים לשיקולים שעל בית משפט זה לשקול בבואו האם להימנע מהרשעה. האפשרות שבעקבות ההרשעה יישללו ההיתרים להעסקת עובדים זרים או שלא יאושרו בקשות הנאשמים לקבל היתרים להעסקת עובדים זרים, אינה בגדר פגיעה בלתי מידתית ואין בכך להצדיק את הסטייה מכלל הרשעת נאשם.

20. הגבלת השתתפות במכרזים ציבוריים הינה תוצר נלווה של כל הרשעה. ככל וימנע מהנאשמות להציג מועמדות למכרזים נוכח הרשעתן, הן יוכלו להעלות את טענותיהן בנוגע לנסיבות המיוחדות של המקרה בפני הפורום הרלוונטי. מעבר לאמור, בכל מקרה דרכן של הנאשמות אינה חסומה לחלוטין גם בהקשר זה והמגבלה המוטלת על השתתפות במכרזים ציבוריים אף מוגבלת ותחומה בזמן. מעבר לאמור, במכרז שבנדון דובר על תנאי סף המתייחס ל-2 הרשעות קודמות, בעוד הנאשמת מחזיקת רק בהרשעה הנוכחית.

21. ביטול הרשעה בנסיבות הענין יפגע בתכלית ההליך הפלילי, באכיפת החוק, במסר ההרתעתי מכוחו ובעיקרון השיוייון העומד בבסיסו וקובע כי כולם כפופים להוראות החוק הפלילי. העבירות שבהן הורשעה הנאשמת הן עבירות נפוצות שיש למגרן ,

כאשר קורבן העבירה הוא הציבור וקיימת חשיבות להרתעת אחרים מביצוע עבירות אלה.

דיון והכרעה

22. הכלל הוא כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יש להרשיעו בדין (ר' ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (4) 869, 876).

23. אולם לבית המשפט הסמכות ליתן צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור תוך הימנעות מהרשעה, בהתאם להוראת סעיף 192א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**חוק סדר הדין הפלילי**"), הקובע כמצוטט:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

קביעה דומה מצויה בסעיף 71א'(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") אשר לפיו:

"מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לעניין סעיף 9 לפקודת המבחן (נוסח חדש), תשכ"ט - 1969, כדין צו מבחן".

הוראות רלוונטיות נוספות מצויות בסעיף 1 לפקודת המבחן (נוסח חדש), התשכ"ט - 1969 (להלן: "פקודת המבחן", ובסעיף 72(ב) לחוק העונשין- הקובע:

"קבע בית המשפט שנאשם ביצע עבירה אך לא הרשיעו, רשאי הוא לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שנה אחת".

24. המסגרת הנורמטיבית לעניין ענישה ללא הרשעה פורטה בהרחבה בפסיקתו של בית דין זה פעמים רבות, [א. כפיר אחזקות בע"מ - מדינת ישראל] [פורסם בגבו] (31.1.12); ע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל - חוות הורים ואביאל רוזנוולד [פורסם בגבו] (8.11.2014); ע"פ (ארצי) 33098-09-12 א.פ.י שירותי כוח אדם בענף הבניין (2005) בע"מ - מדינת ישראל [פורסם בגבו] (11.8.14); ע"פ (ארצי) 3043-09-14 מדינת ישראל - עדי מישאלוף [פורסם בגבו] (22.12.16). להלן - עניין משאלוף; ע"פ (ארצי) 33112-09-15 מדינת ישראל - מרסי זלקינד [פורסם בגבו] (18.7.17). בפסיקות אלו נקבע כי הסמכות להימנע מהרשעה או לבטלה "מופעלת על ידי בתי המשפט במשורה, תוך שמירת נקודת המוצא כי אדם אשר הוכחה אשמתו בהליך פלילי - יש להרשיעו בדין. הרשעה מהווה פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית ומסייעת למיצוי ההליך הפלילי ותכליותיו. יישום נקודת המוצא מאפשר הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני. בנוסף,

הקפדה על עצם ההרשעה נדרשת לצורך העברת המסר ההרתעתי הרצוי..."
(עניין חדוות הורים). על כן, בית המשפט ימנע מהרשעה רק "כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה" [ע"פ 5102/03 מדינת ישראל - דני קליין [פורסם בנבו] (4.9.2007)].

25. בע"פ 33112-09-15 מדינת ישראל - מרסי זלקינד (5.7.17) (להלן: עניין זלקינד) עמד בית הדין הארצי לעבודה על ההלכה הנוגעת להימנעות או ביטול מהרשעה וציין, בין היתר, כי:

"....בפסק הדין המנחה בפרשת כתב פרש בית המשפט העליון את השיקולים המנחים להימנעות מהרשעה, תוך שהדגיש כי: "... אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיבידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבנן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל"

בשים לב לכלל האמור נדרש "איזון עדין, בין האינטרסים הציבוריים הרלוונטיים וביניהם הצורך בהרתעת הרבים, הוקעה חברתית ואכיפה שוויונית, לבין הנזק הצפוי לנאשם הספציפי כתוצאה מעצם ההרשעה" נסיבות יוצאות דופן בהן יפעיל בית המשפט את סמכותו "עשויות להיות נסיבות בהן 'אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה' ..., היינו נסיבות בהן עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה"....

עוד נקבע כי "הנטל הוא על הנאשם המבקש להימנע מהרשעתו לשכנע כי מן הראוי לחרוג בעניינו מדרך הכלל, וכי שיקולי השיקום האינדיבידואליים גוברים במידה רבה על שיקולי האינטרס הציבורי"...."

26. על השיקולים אותם על בית המשפט לאזן בשוקלו אם לבטל הרשעה נאמר בעניין לאופר [ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2007)] כך:

"מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה

בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו **בדין**". וראו גם: ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3) 685 (2000); ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.8.1985); ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); ע"פ 3301/06 ביטי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.10.2006).

להלן הכרעתי:

27. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, שמעתי את העדויות של העדים שהביא הנאשם בדיון מיום 6.11.24 ועיינתי במוצגים שצרפו הנאשמים לבקשתם ובמהלך דיון זה, ומבלי להקל ראש בחומרת העבירה בנוגע להעסקת עובדים זרים, בהיתן אמות המידה שנקבעו בפסיקה כמפורט לעיל, לרבות טיבן של העבירות נשוא כתב האישום והנסיבות היחודיות של תיק זה, הגעתי לכלל מסקנה כי מתקיימים בענייננו נסיבות חריגות המצדיקות הימנעות מהרשעה הנאשמת 2 והנאשם 3, וזאת מהנימוקים שיפורטו:

28. בכל הנוגע לנאשמת 2, שוכנעתי מהראיות שהוצגו בתיק כי אין מדובר בעבירה חוזרת אלא במקרה בודד שהיה בו כשל ספציפי. עוד עולה מחומר הראיות כי החברה הפנימה את העבירות נשוא כתב האישום ופועלת כדי שהדברים לא יחזרו על עצמם על ידי חידוד נהלים בנדון כעולה מ-נ/14 ונ/15.

29. עוד לקחתי בחשבון כי הנאשמת 2 פעילה משנת 1995 אין לחובתה הרשעות נוספות ואף לא הוטלו עליה עיצומים כספים וזאת למרות שהיא מעסיקה כ-600 עובדים. ר' עמ' 15 לעדות שרונה ארליך.

30. עוד לקחתי בחשבון כי השארת ההרשעה על כנה יכולה לגרום נזק שאינו מידתי לנאשמת 2 ולנאשם 3 וכפועל יוצא מכך יכול להיגרם נזק גם לצדדים שלישיים בצורה שאינה מידתית וזאת על רקע החלטתה הצפויה של רשות האוכלוסין וההגירה, לשלול מהנאשמת 2 את ההיתרים בהם היא מחזיקה להעסקת עובדים זרים לסייעוד מוסדי. כעולה מהעדות של הנאשם וכן של גב' ארליך בדיון האחרון מעלה כי כיום הנאשמת 2 אווזת בהיתרים להעסקתם של 101 עובדים נפאלים במסגרת הסכמים בילטראלים עם נפאל, אשר הינם בתוקף עד 2-3/2025 ר' גם נ/17-נ/21.

31. עוד עולה מהמוצגים שהוצגו בדיון האחרון כי ביום 29.9.24 (נ/20) התקבלה במשרדי הנאשמים הודעת רשות האוכלוסין וההגירה, לפיה התקבלה אצלם הודעה בדבר פסק הדין וההרשעה ובהתאמה הנאשמים זומנו לשימוע חדש. בהתאמה, גם הודע לנאשמים, ביום 4.11.24 (נ/21), כי עד שלא תינתן החלטה בנושא על ידי הרשות בהמשך לשימוע, לא יוכלו לחדש את ההיתרים הקיימים לעובדים הזרים, אשר תוקפם פג בחודש פבואר-מרץ 2025.

32. כעולה מהמוצגים לעיל, הוסבר לנאשמים על ידי רשות האוכלוסין וההגירה כי שלילת היתרים אלו יכולה להתבצע בהתאם לסעיף טו (א)(2)(1) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 הקובע, כי הממונה רשאי, בכפוף לזכות הטיעון, לבטל היתר שניתן למעסיק, לסרב לבקשת המעסיק לאשר העסקתם של עובדים זרים למשך תקופה או לקבוע תנאים וסייגים בהיתר, וזאת ככל שמצא כי המעסיק הורשע בעבירה חמורה או שהושג נגדו כתב אישום בעבירה כאמור. במקרה דנן, שוכנעתי כי אכן קיים חשש ממשי, לפיו ההיתרים של החברה ישללו, על ידי רשות האוכלוסין ככל וההרשעה תישאר על כנה.

33. ערה אני לכך כי מטבע הדברים הרשעה גורמת לנזק כלכלי וזה חלק מהמהות של הרשעה. עם זאת, שוכנעתי כי במקרה דנן שלילת ההיתרים של הנאשמת 2, יכולה גם לפגוע בטיפול הסייעודי הניתן למטופלים של הנאשמת 2. מחומר הראיות שהוצג בדיון האחרון וכעולה מעדותה של גב' ארליך שלומית עולה כי מדובר בקשישים רבים שמאושפזים במצב רפואי מורכב, אשר מאושפזים במחלקות סיעודיות, מחלקות של סיעוד מורכב, שיקום גריאטרי ותשושי נפש, כאשר 40% מכוח העבודה של המטופלים הסייעודיים הינם עובדים זרים נפאלים אשר ניתן לחברה היתר להעסקתם במסגרת הסכמים הבילטראלים. ר' עדותה גב' ארליך בעמודים 13-15 וכן עמ' 16-17 לחקירתה הנגדית בדיון מיום 6.11.24. משכך שוכנעתי כי המשמעות של סיכון בדבר שלילת ההיתרים יכולה להביא בסבירות גבוהה, לפגיעה משמעותית בבית האבות וכפועל יוצא מכך תביא לפגיעה לקשישים המאושפזים שם, לרבות החשש שביטול ההיתרים יוביל לסגירת מחלקות בבית האבות שיוביל לפגיעה באינטרס הציבור-קרי פגיעה במטופלי המאושפזים במוסדות נווה שבא, הנמנים על השכבות החלשות בחברה וסגירת המחלקות תביא אותן למצוקה קשה ולמעשה תגרום לחשש להעדר פיתרון אשפוזי לקשישים רבים. עוד לקחתי בחשבון את העובדה כי טענת הנאשמת 2

31 לא נסתרה בדבר הקושי בהעסקת עובדים ישראלים כמטפלים סיעודיים. ר' עדותה של גב' ארליך בנדון בעמ' 9 לעדותה בדין מיום 6.11.24 ומוצג נ/25 ונ/27.

34. משכך שוכנעתי כי החשש בדבר שלילת היתרים הינו חשש ממשי שיכול להוביל לפגיעה ממשית ביכולת הנאשמת 2 להעניק שירות להיקף משמעותי של מטופלים, באופן החורג מפגיעה גרידא במהלך העבודה התקין ויהווה פגיעה אנושה באינטרס הציבורי, בקהל המאושפזים ומשפחותיהם שיוותרו ללא פתרון אשפוזי.

35. עוד לקחתי בחשבון את חשש הנאשמים בדבר פגיעתם האפשרית ביכולתם לגשת למכרזים ציבוריים בשל ההרשעה שבנדון שעה שהוכח כי עיקר היקף הפעילות של הנאשמת 2 הינה טיפול סיעודי ובתשושי נפש והפעילות ברובה היא בהתאם למכרזי משרד הבריאות.

36. ערה אנו לפסיקת בית הדין הארצי בע"פ 6291-05-10 א. כפיר **אחזקות בע"מ - מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (31.1.2012) שם התייחס בית הדין הארצי לנזק הקונקרטי הנטען על ידי המנהל - חסימת השתתפותו במכרזים למתן שירותים לגופים ציבוריים קבע בית הדין הארצי בעניין **כפיר אחזקות** כי - **"מצדם השני של המאזניים, לא שוכנענו כי הפגיעה שתיגרם לחברה כתוצאה מהרשעתה שונה מהפגיעה הנגרמת לכל תאגיד אשר הורשע בעבירות על חוקי העבודה. החברה אמנם טענה כי הרשעתה עלולה לעמוד לה לרועץ בעת השתתפות במכרזים ציבוריים, אך מדובר בנזק שהינו תוצר נלווה של כל הרשעה בנסיבות דומות ולא הובאו ראיות לקיומו של נזק יוצא דופן בנסיבות המקרה. המשיבה אף הצביעה על כך שתקנות חובת המכרזים והוראות החשב הכללי, מאפשרות הפעלת שיקול דעת ומתן אפשרות לחברה שהורשעה להשתתף - בנסיבות המצדיקות זאת - במכרזים ציבוריים, כך שדרכה של החברה אינה חסומה לחלוטין גם בהקשר זה. המגבלה המוטלת על השתתפות במכרזים ציבוריים אף מוגבלת ותחומה בזמן".**

37. עם זאת, שעה שבמקרה דנן הוכח בפניי כי עיקר פעילות הנאשמת 2 נעשה במסגרת מכרזים ושעה שהפסקת או הקטנת פעילות הנאשמת 2 תוביל בהכרח לפגיעה גם בציבור הקשישים, החולים הסיעודיים ותשושי הנפש, שוכנעתי כי בנסיבות העניין יש לקחת גם שיקול זה בחשבון, שעה שנימוק זה מצטרף לנימוקים נוספים רבים כמפורט.

38. ערה אני לכך שגב' ארליך העידה בעדותה (ר' עמ' 18 שורות 32-18) ואישרה לאחר שהופנתה לנ/11 כי על פניו הנאשמת 2 עומדת בתנאי הסף למכרז. עם זאת במסגרת חקירתה החוזרת כאשר הופנתה העדה לכל נספח נ/11 הבהירה כי נוכח הסעיף אליו הופנתה הרי שהחברה לא תעמוד בתנאי הסף ולא תוכל לגשת למכרז. ר' עמ' 19 שורות 29-17.

39. אציין כי עיין בנ/11, בנספח 3 למסמכי המכרז מעלה כי אכן צויין שם במסגרת

ההצהרה הנדרשת כי: "המציע ובעלי זיקה אליו... לא הורשעו עד למועד האחרון להגשת ההצעות למכרז, בפסק דין חלוט בעבירה שנעברה אחרי יום 31.10.2022, לפי חוק עובדים זרים... ", משכך טענת הנאשמים בנדון לא נסתרה.

40. בכל הנוגע לנאשם 3, אכן לאחר ששמעתי את הנאשם ואת העדים מטעמו, שוכנעתי כי גם בעניינו מתקיימות נסיבות אישיות חריגות המצדיקות הימנעות מהרשעה, זאת כמפורט.

41. כאמור שוכנעתי כי מדובר בעבירה שלא חזרה על עצמה. מעבר לאמור העבירה בוצעה בבית אשר בלוד שלא נוהל בפועל על ידי הנאשם 3, כעולה מעדותה של גב' ארליך שולמית. ר' עמ' 20 שורה 10 לפרוטוקול הדיון מיום 6.11.24.

42. מעבר לאמור שוכנעתי כי אכן הנאשם 3 תרם רבות לביטחון ישראל. כעולה מהראיות ומהעדים שהעידו בדיון האחרון, עולה תמונה לפיה מר שדמי שימש כטייס בחיל האוויר, שירת בצבא קבע משך 23 שנים ולאחר מכן בשירות מילואים במהלך 13 שנים נוספות. השתתף בקרבות אוויר ובמבצעים של חיל האוויר, להם חשיבות מכרעת לביטחון המדינה, סיכן את עצמו לטובת המדינה במסגרת תפקידיו הצבאיים ואף שילם מחיר כבד בשירותו, שעה שנשבה על ידי האויב ולמרות זאת עם שחרורו חזר לשירותו הצבאי כטייס וסגן מפקד טייסת. ר' עדותו של מר חלוץ וכן נ/1 ונ/2.

43. מעבר לאמור הנאשם בן 76 שנים שתרם רבות למדינה כמפורט.

44. מעבר לאמור, חוות הדעת של ד"ר קרת, מומחית לפסיכיאטריה לא נסתרה בעדותה ולעמדתה המקצועית, הרי שלהרשעתו תהיה גם השלכה על מצבו הנפשי, שעה שציננה כי הנאשם 3 סובל מזה שנים מאפיזודות דיכאוניות ומטופל תרופתית וכן אף העידה כי הרשעתו בהליך דנן בסבירות גבוהה תביא אותו לאפיזודה דיכאונית נוספת, אשר יהיה מורכב לטפל בה תרופתית ולאזנו. ערים אנו לטענת המאשימה כי לד"ר קרת יש היכרות אישית עם הנאשם 3, אולם לא שוכנעתי כי יש בכך כדי לסתור את חוות דעתה המקצועית שהוגשה לתיק וכעולה מעדותה שלא סתרה את חוות דעתה.

45. מעבר לאמור הרשעתו של הנאשם 3 אף יכולה לשמש נימוק נוסף לשלילת ההיתרים של הנאשמת 2 להעסקת עובדים זרים והרשעתו יכולה להוות נימוק לחומרא, בבוא הרשות לשקול האם לשלול את ההיתרים אשר ניתנו לנאשמת 1 להעסיק את העובדים הנפאלים.

46. עוד לקחתי בחשבון כי מדובר בעבירה ראשונה של מר שדמי. וכי לא הוכחה סבירות לכך שהוא יעבור עבירה נוספת, וכן הוכח שפעל במהירות המירבית לתיקון הפגם והפנים את הנורמות הנדרשות כדי שעבירות כאלו לא ישנו, זאת על ידי חידוד נהלים בנדון כעולה מ-נ/14 ונ/15.

47. מצאתי כי עצם קיומו של ההליך הפלילי אף הוא מהווה גורם מרתיע ומצאתי כי נסיבותיו של המקרה הספציפי של הנאשמים מגיעות לכדי נסיבות יוצאות דופן

המצדיקות את ביטול ההרשעה.

48. ממכלול המפורט לעיל הן בנוגע לנאשמת 2 והן בנוגע לנאשם 3 שוכנעתי כי במקרה דנן ובנסיבות ההליך דנן, הרשעת הנאשמים תביא להחטאת מטרות של ההליך הפלילי. הנזק שיגרם הן לנאשם 3 באופן אישי והן לנאשמת 2 ולפעילותה, כתוצאה מהרשעתם יגבר על הנזק שיגרם לציבור, כתוצאה מאי הרשעתם, במיוחד שעה שהשארית ההרשעה בנסיבות הייחודיות של תיק זה, תגרום אף לחשש ממשי לפגיעה בצדדים שלישיים כפי שפורט.

סיכום של דבר

49. בנסיבות המיוחדות של מקרה זה החלטתי על ביטול הרשעה של הנאשם 3 והנאשמת 2. משכך, ובהתאם להוראות סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי, הנני מבטלת את הרשעת הנאשמת 2 והנאשם 3.

50. בנסיבות העניין ושעה שהנאשם ועדים נוספים העידו בפני בית הדין ושעה שהוגשו מסמכים רבים והרקע הרלוונטי הוצג בפני בית הדין בהרחבה, לא שוכנעתי כי יש צורך להעביר את התיק לקבלת תסקיר שרות המבחן.

51. עם זאת, שוכנעתי כי בנסיבות תיק זה יש לחייב את הנאשמים בחתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה. אציין כי התחייבות זו מהווה כשלעצמה עונש, וראו לעניין זה דברי הנשיא (בדימ') גרוניס בדנ"פ 8062/12 **מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ**, מיום 2.4.15.

52. משכך, מכוח סעיף 72 לחוק העונשין, כל אחד מהנאשמים יחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו בתיק זה למשך 3 שנים, כדלקמן:

נאשמת 2 : גובה ההתחייבות - 116,800 ₪.

נאשם 3 : גובה ההתחייבות - 58,400 ₪.

53. על הנאשמים לפנות למזכירות בית הדין בתוך 7 ימים מיום קבלת החלטה זו על מנת לחתום על ההתחייבות כאמור

ניתן היום, כ"ג חשוון תשפ"ה, (24 נובמבר 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.